



ČESKÁ REPUBLIKA

R O Z S U D E K

J M É N E M R E P U B L I K Y

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka a JUDr. Tomáše Foltase v právní věci žalobce: **R. S.**, zastoupený Mgr. Dagmar Beníkovou, advokátkou se sídlem Legionářská 797/3, Olomouc, proti žalovanému: **Ministerstvo dopravy**, se sídlem nábreží Ludvíka Svobody 1222/12, Praha, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 26. 6. 2015, č. j. 72 A 27/2014 – 40,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci rozsudkem ze dne 26. 6. 2015, č. j. 72 A 27/2014 – 40, zamítl žalobu podanou žalobcem (dále jen „stěžovatel“) proti rozhodnutí Ministerstva dopravy (dále jen „ministerstvo“) ze dne 21. 11. 2012, č. j. 967/2012-160-SPR/3, kterým bylo zamítnuto odvolání stěžovatele a potvrzeno usnesení Krajského úřadu Olomouckého kraje (dále jen „krajský úřad“) ze dne 27. 8. 2012, č. j. KUOK/74148/2012, jímž nebylo ve smyslu ust. § 24 odst. 2 s odkazem na § 41 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), vyhověno žádosti stěžovatele o zneplatnění okamžiku doručení rozhodnutí Krajského úřadu Olomouckého kraje ze dne 4. 7. 2012, č. j. KUOK 60476/2012. V odůvodnění rozsudku krajský soud uvedl, že spornou otázkou byl v dané věci okamžik doručení rozhodnutí a výklad neurčitého právního pojmu „závažné důvody, které nastaly bez stěžovatelova zavinění“. Stěžovatel důvod nemožnosti vyzvednout si zásilku s rozhodnutím Krajského úřadu Olomouckého kraje ze dne 4. 7.

2012, č. j. KUOK 60476/2012, v úložní době spatřoval v tom, že byl na dovolené v zahraničí a navrhoval, aby jako okamžik doručení citovaného rozhodnutí byl stanoven den 20. 7. 2012. Krajský soud konstatoval, že stěžovatel splnil podmínku dočasné nepřítomnosti a podal včas žádost o určení neplatnosti okamžiku doručení rozhodnutí. Neztotožnil se ale s tvrzením stěžovatele, že si nemohl bez svého zavinění vyzvednout uloženou písemnost ve stanovené lhůtě. Stěžovatel věděl s dostatečným časovým předstihem, že pojede na zahraniční dovolenou, stejně tak věděl, že je vedeno přestupkové řízení, konkrétně řízení o jím podaném odvolání proti rozhodnutí o přestupku. Mohl tedy očekávat, že rozhodnutí o odvolání bude vydáno a doručováno. Předem plánovaná dovolená nenaplňuje neurčitý právní pojem „závažné důvody, které nastaly bez stěžovatelova zavinění“, resp. „dočasná nepřítomnost bez žalobcova zavinění“, neboť dovolená tímto závažným důvodem není, obzvláště pokud stěžovatel vědomě odjel na dobu delší než je úložní doba očekávané zásilky od správního úřadu, a tudíž si mohl zvolit zmocněnce pro řízení a tuto skutečnost správnímu orgánu také sdělit. Stěžovatel tak svým chováním nedostal zásadě, podle které si má každý střežit svá práva a nepočínal si s dostatečnou bdělostí a obezřetností. Naplněním pojmů „závažné důvody, které nastaly bez jeho zavinění“, by byla např. nečekaná, náhlá hospitalizace apod.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodu podle ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. V kasační stížnosti vyjádřil nesouhlas s názorem krajského soudu, protože termín dovolené plánoval v době, kdy ještě vůbec nevěděl, zda již nebude řízení ukončeno a zda mu vůbec bude nějaká zásilka doručována. Stěžovatel má *a priori* právo hájit se v řízení sám. Možnost zvolit si zástupce zákon předpokládá především pro případ, že se účastník řízení nechce řízení účastnit pro nedostatečnou odbornou znalost či časovou zaneprázdněnost, popř. dlouhodobou nepřítomnost. Stěžovatel však byl podle závěrů správních orgánů a krajského soudu fakticky nucen z důvodu odjezdu na dovolenou sdělovat své citlivé osobní údaje jiné osobě jen proto, aby správní orgán mohl doručit rozhodnutí o přestupku ještě před koncem prekluzivní lhůty. Stěžovatel upozornil i na skutečnost, že délka řízení nebyla způsobena jeho osobou, ale nesprávným postupem správního orgánu I. stupně. Podle stěžovatele nelze vykládat pojem „bez zavinění“ ve smyslu ust. § 41 odst. 4 správního řádu restriktivně, tedy že se jedná pouze o události, které vznikly zcela nezávisle na vůli konkrétní osoby. Tento pojem je nutné vykládat právě s ohledem na sankční charakter řízení ve prospěch účastníka řízení, když ten v daném případě nevěděl, že mu písemnost bude doručována. Jedinou okolností, která svědčí v neprospěch stěžovatele, je přitom skutečnost, že na den 19. 7. 2012 připadl poslední den prekluzivní lhůty, v níž bylo možné přestupek, z něhož byl obviněn, projednat. Stěžovatel dovolenou plánoval dříve, než vůbec mohl doručování písemnosti předpokládat, případně předvídat, že bude nějaké řízení vedeno. Stěžovatel proto tvrdí, že o doručování rozhodnutí v době jeho pobytu na dovolené nevěděl a ani vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům o doručování povinnost vědět neměl, a ani o této skutečnosti vědět nemohl. Oprávněně se proto domnívá, že se správní orgány v dané věci snaží nesprávně vykládat zákonná ustanovení správního řádu v úmyslu dosáhnout projednání přestupku v poslední den prekluzivní lhůty, ačkoli svým špatným postupem v řízení tuto lhůtu z velké části promarnily. Ze všech uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

pokračování

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ust. § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odst. 4, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Podle obsahu správního spisu zásilka obsahující rozhodnutí Krajského úřadu Olomouckého kraje ze dne 4. 7. 2012, č. j. KUOK 60476/2012, byla vzhledem k tomu, že stěžovatel, jemuž byla adresovaná, nebyl na adrese doručování zastížen, připravena na poště k vyzvednutí ode dne 9. 7. 2012. Stěžovatel byl o uložení zásilky písemně vyrozuměn a bylo mu zanecháno poučení o právních důsledcích, které s nepřevzetím zásilky souvisejí. Protože zásilka nebyla ve lhůtě pro její uložení vyzvednuta, byla dne 20. 7. 2012 vhozena do poštovní schránky. Podle správního orgánu uplynutím posledního dne desetidenní lhůty nastala ve smyslu ust. § 24 odst. 1 správního řádu dne 19. 7. 2012 fikce doručení a předmětné rozhodnutí tak nabylo uvedeného dne právní moci. Dne 1. 8. 2012 byla krajskému úřadu doručena stěžovatelova žádost o zneplatnění doručení předmětné zásilky, neboť stěžovatel si ji nemohl pro dočasnou nepřítomnost v místě svého bydliště a bez svého zavinění vyzvednout vzhledem k tomu, že byl v době od 5. 7. 2012 do 19. 7. 2012 na dovolené v Chorvatsku, takže si zásilku fyzicky převzal až dne 20. 7. 2012.

Podle ust. § 24 odst. 2 správního řádu prokáže-li adresát, že si pro dočasnou nepřítomnost nebo z jiného vážného důvodu nemohl bez svého zavinění uloženou písemnost ve stanovené lhůtě vyzvednout, může za podmínek ust. § 41 požádat o určení neplatnosti doručení nebo okamžiku, kdy byla písemnost doručena.

Podle ust. § 41 odst. 4 správního řádu správní orgán promine zmeškání úkonu, prokáže-li podatel, že překážkou byly závažné důvody, které nastaly bez jeho zavinění.

Nejvyšší správní soud se již ve své judikatuře zabýval výkladem neurčitého právního pojmu *závažné důvody, které nastaly bez jeho (stěžovatelova) zavinění* ve smyslu ust. § 41 odst. 4 správního řádu. K tomu lze odkázat na rozsudek ze dne 17. 2. 2015, č. j. 7 Azs 13/2015 – 28, v němž Nejvyšší správní soud formuloval svůj závěr v právní větě: „*Závažné důvody, které představují překážku, jež bránila účastníkovi řízení učinit zmeškaný úkon (§ 41 správního řádu), musí být objektivní povahy, přičemž závažnost těchto důvodů se posuzuje vždy podle okolností konkrétního případu.*“ Stěžovatel věděl, že je vedeno správní řízení o jeho odvolání proti rozhodnutí o přestupku vydaném správním orgánem I. stupně. Za tohoto stavu tedy mohl předpokládat, že bude vydáno rozhodnutí o jeho odvolání a toto mu bude doručováno. Argumentaci stěžovatele, že „*dovolenou plánoval dříve, než vůbec mohl doručování písemnosti předpokládat, případně předvídat, že bude nějaké řízení vedeno*“, je zcela nepřipadná, protože není podstatné, kdy dovolenou plánoval, ale podstatná je skutečnost, že v době, kdy na plánovanou dovolenou odjížděl, věděl o možnosti, že bude o jeho odvolání správním orgánem rozhodováno. Obě ustanovení, jak § 24 odst. 2, tak § 41 správního řádu jednoznačně vyžadují, aby se jednalo, ať už o dočasnou nepřítomnost nebo vážné, resp. závažné, důvody, které nastaly bez zavinění. Musí se tedy jednat o takovou skutečnost, kterou adresát neplánoval a která nastala bez možnosti, aby ji jakkoliv mohl ovlivnit, např. hospitalizace z důvodu vážného úraz apod. Tedy skutečnost nahodilou, mimořádnou. Nikoliv však skutečnost zcela závislou na vůli stěžovatele, jímž

bylo v daném případě s velkým předstihem před rozhodnou událostí učiněné rozhodnutí odjet na dovolenou. Plánovaná dovolená nemůže být v žádném případě vyhodnocena jako závažný důvod, který nastal bez stěžovatelova zavinění. Pokud stěžovatel v předstihu věděl, že se nebude v době od 5. 7. 2012 do 19. 7. 2012 z důvodu plánované dovolené zdržovat v místě bydliště, takže si v této době nebude moci přebírat doručované písemnosti, musel si být vědom důsledků, které v souvislosti s doručováním písemnosti od správního orgánu mohou nastat. V tomto kontextu Nejvyšší správní soud poukazuje na právní zásadu *vigilantibus iura* (každý ať si střeží svá práva). Namítal-li dále stěžovatel, že podle závěrů správních orgánů a krajského soudu byl fakticky nucen z důvodu odjezdu na dovolenou sdělovat své citlivé osobní údaje jiné osobě jen proto, aby správní orgán mohl doručit rozhodnutí o přestupku ještě před koncem prekluzivní lhůty, je i tato námitka nepřipadná. Jak správní orgány, tak i krajský soud pouze poukázaly na možnost, jak mohl stěžovatel řešit situaci, kdy věděl, že odjíždí na delší dobu mimo své bydliště. V žádném případě však nebyl k ničemu nucen. Krajský soud tak v souladu s ust. § 24 odst. 2 a § 41 odst. 4 správního řádu vyhodnotil, že v případě stěžovatele nebyly naplněny závažné důvody, které nastaly bez jeho zavinění. Postupoval proto zákonným způsobem, pokud jeho žalobu zamítl jako nedůvodnou.

Jestliže stěžovatel opakovaně upozorňoval na skutečnost, že 19. 7. 2012 byl poslední den prekluzivní lhůty, v níž bylo možné přestupek, projednat, s tím, že délka řízení byla ovlivněna nesprávným postupem správních orgánů, jedná se o zcela irelevantní argumentaci. Z obsahu správního spisu je zřejmé, že rozhodnutí o odvolání bylo stěžovateli doručováno v souladu s ust. § 24 odst. 1 správního řádu ve lhůtě stanovené pro projednání přestupku a je naprosto nepodstatné, který den v rámci této zákonné lhůty nastaly právní účinky jeho doručení. Tato skutečnost nemá žádné právní důsledky.

Nejvyšší správní soud tak s ohledem na výše uvedené vyhodnotil, že rozsudek krajského soudu není nezákonný z důvodů namítaných v kasační stížnosti. Proto podle ust. § 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s. kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou. Učinil tak postupem podle ust. § 109 odst. 2 s. ř. s., podle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Nejvyšší správní soud žádnému z účastníků náhradu nákladů nepřiznal, protože stěžovatel v řízení úspěch neměl a ministerstvu žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky.

V Brně dne 26. listopadu 2015

pokračování

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu